

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 620 din 19.10.2022

Dosar nr.: 205/2021

Petiția nr.: 2176/19.03.2021

Petentă:

Reclamați: Spitalul Municipal Rădăuți prin Manager n (Șef de Secție la Spitalul Municipal Rădăuți), (medic în cadrul Spitalului Municipal Rădăuți)

Obiect: Petenta, angajată a Spitalului Municipal Rădăuți ca psiholog clinician, reclamă o posibilă faptă de *discriminare prin asociere și hărțuire la locul de muncă*, care a avut ca efect lezarea demnității prin crearea unui mediu ostil, intimidant, umilitor sau ofensator.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul procedural ales al petentei

1..

Numele, sediul și domiciliul procedural ales al părților reclamate

2. SPITALUL MUNICIPAL RĂDĂUȚI, prin Manager, cu sediul în str. Calea Bucovinei, nr. 34A, jud. Suceava;

3., Șef Secția Psihiatrie la Spitalul Municipal Rădăuți, cu sediul în str. Calea Bucovinei, nr. 34A, jud. Suceava;

4., medic în cadrul Spitalului Municipal Rădăuți, cu sediul în str. Calea Bucovinei, nr. 34A, jud. Suceava.

II. Procedura de citare

5. Prin adresele **nr. 2176/08.04.2021**, respectiv **nr. 2716/08.04.2021** s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

6. Prin adresa **nr. 3407/10.05.2021**, petenta și-a exprimat în mod expres acordul pentru soluționarea dosarului în lipsă.

7. Prin adresa **nr. 3408/10.05.2021**, reclamata și-a exprimat în mod expres acordul pentru soluționarea dosarului în lipsă.

8. Prin adresele nr. 3636/17.05.2021, respectiv nr. 3880/24.05.2021, părțile au fost informate de posibilitatea de a formula concluzii scrise, în termen de 10 zile de la primire.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Prin adresa nr. 2176/19.02.2021, petenta, angajată a Spitalului Municipal Rădăuți ca psiholog clinician, reclamă o posibilă faptă de discriminare prin asociere și hărțuire la locul de muncă, care a avut ca efect lezarea demnității prin crearea unui mediu ostil, intimidant, umilitor sau ofensator.

10. În calitate de psiholog clinician, petenta menționează că are un statut reglementat de Legea nr. 213/2004 și obligații de respectat în ceea ce privește confidențialitatea actului psihologic, dar, în același timp, își desfășoara activitatea pe baza principiului independenței profesionale și a asumării răspunderii pentru calitatea acestuia.

11. Petenta susține că există un conflict generat de întocmirea unor situații statistice, de modul în care dumneaei a colaborat profesional cu dr. R.D., fostul șef de secție (decedat) și pentru că anumiți medici din Secția de Psihiatrie, inclusiv reclamatul, își doresc ca petenta "să plece".

12. Conform petentei, statutul profesional o obligă să respecte o anumită deontologie profesională, care, din păcate, nu este respectată de medicii secției, medici care se presupune că au depus un jurământ, dar atitudinea lor denotă că se consideră mai presus de legislația muncii.

13. Petenta afirmă că nu este angajata Secției de Psihiatrie, ci a Spitalului Municipal Rădăuți, conform CIM.

14. Petenta menționează că, în anul 2020, Spitalul Municipal Rădăuți a fost sancționat prin Decizia nr. 494/10.06.2020 a C.N.C.D. cu sancțiunea "avertisment contravențional", pentru încălcarea prevederilor art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 7 lit. a) din O.G. 137/2000.

15. La momentul verificărilor efectuate de către instituție, domnul R.D., care a sesizat practicile ilegale, era șeful Secției de Psihiatrie, petenta susținând că a fost una dintre colaboratoarele dumnealui.

16. După schimbarea din funcție a domnului R.D., petenta susține că a fost dat un semnal de alarmă de către conducerea spitalului, prin managerul și medicul interimar numit șef de secție, cum că este deschisă calea pentru utilizarea acelor forme ilegale de tratament și că persoanele din anturajul domnului R.D., respectiv petenta și asistenta șefă a secției, doamna I.G., trebuie să plece.

17. Petenta menționează că a fost supusă unor practici ilegale. În fapt:

- Conform fișei postului, psihologul are obligația de a evalua toți bolnavii internați pe secție, la solicitarea medicilor curanți ai pacienților. După schimbarea din funcție a domnului R.D., doar acesta și medicul N.M. au colaborat cu petenta. Domnul dr. a fost de acord cu soluția adoptată în 2018 de doamna dr., de a-i interzice petentei să-i vadă pacienții și a făcut același lucru, nu i-a mai solicitat să vadă niciun pacient al cărui medic curant era;
- În data de 15.01.2021, petenta susține că a fost eliminată de dl. manager, din grupul de whatsapp al spitalului;

- Ca urmare a adresei nr. 22854/17.12.2020, venită de la Avocatulul Poporului, prin care se solicita o statistică privind cazurile de depresie din rândul pacienților cu COVID-19, a fost emisă o decizie a managerului, prin care petenta apreciază că a fost obligată să își desfășoare activitatea și pe secția de infecțioase, fără ca acest lucru să fie discutat în prealabil și cu ea și fără să se consemneze vreo modificare în CIM, fișa postului sau alt document. Petenta susține că nu i-a fost pus la dispoziție nici echipamentul de protecție adecvat;
- După ce domnul dr. R.D. s-a îmbolnăvit și a decedat în urma infectării cu COVID-19, petenta nu a mai fost chemată pe secție, nu i s-au mai adus la cunoștință deciziile referitoare la personalul secției, a.î. s-a simțit izolată total. Mai mult, în luna februarie, condica de prezență a fost scoasă pe holul secției pentru a nu intra și a o deranja pe doamna dr.;
- colaborarea cu doamna dr. nu a fost facilă, din punctul de vedere al petenei, ba mai mult, atunci când pacienții săi doreau să vină să discute cu petenta, aceasta nu își dădea acceptul, susținând că intervenția psihologului este inutilă;
- Domnul dr. =, i-a solicitat petentei prin adresa nr. 1994/05.02.2021 o statistică referitoare la bolnavii internați pe secția de psihiatrie și de pe celelalte secții ale spitalului separat, fără să îi acorde și sprijinul administrativ necesar pentru realizarea acesteia, respectiv persoana care era anagajată ca statistician pe secția de psihiatrie. Ba mai mult, în același timp cu petenta, o altă persoana din cadrul secției îi întocmise o situație cu aceleași date doar de pe psihiatrie;
- Petenta susține că a muncit și sâmbăta și duminica din cauza volumului mare și a lipsei de ajutor, deși programul de lucru era de luni până vineri;
- A fost chemată pe secție în afara orelor de program, în timpul său liber;
- A fost verificată cu privire la modul de întocmire a situației amintite mai sus de către o asistentă medicală de pe Secția de Psihiatrie împreună cu șeful de secție;
- I s-au solicitat explicații cu privire la activitatea sa din 2020 și a fost supravegheată de o asistentă medicală;
- În data de 01.03.2021, ca urmare a acestor presiuni, petenta menționează că a fost nevoită să se interneze în spital pentru a obține ajutor medical de specialitate și pentru a-și salva viața;
- Petenta susține că reclamații au continuat cu acțiunile de intimidare și, în data de 02.02.2021, a fost sunată de directorul medical al spitalului M.A. care i-a solicitat registrul de consultații al psihologului. Petenta a formulat un mesaj prin care a arătat motivul pentru care nu putea să dea curs acestei solicitări, însă, în data de 04.03.2021, petenta susține că a fost amenințată de către aceste medic printr-un mesaj telefonic primit la ora 21:03 cu efectuarea unei cercetări disciplinare. În această perioadă, petenta susține că se afla în incapacitate de muncă și recuperare după traumele suferite;
- Petenta menționează că a trimis o scrisoare recomandată în data de 01.03.2021 către directorul medical, în care i-a solicitat clarificarea situației dintre ea și domnul dr. =, însă a constatat că nu s-a adresat persoanei care ar putea să o ajute;
- În luna noiembrie, petenta și-a încetat activitatea pe contul personal de facebook

din cauza faptului că doamna dr. îi interoga pe colegii care îi apreciau postările, referitor la aceste like-uri. Petenta susține că este, în permanență, jignită în mediul online, iar unele comentarii sunt dizgrațioase și fac referire la aspectul fizic, la activitatea profesională și, mai ales, la asocierea cu domnul dr. R.D. în comiterea unor acțiuni ilegale;

- Petenta menționează că aceste comentarii aparțineau unor persoane care aveau conturi false, dar e convinsă că în spatele conturilor se află colegii de pe Secția de Psihiatrie. Mai mult decât atât, în data de 17.03.2021, a apărut un comentariu în care petentei i se spunea "psihologă nebună".

18. Petenta consideră că se află în imposibilitatea de a se mai apăra în fața conducerii instituției, motiv pentru care a apelat la ajutorul altor instituții.

19. În susținerea afirmațiilor făcute, petenta anexează înscrisurile menționate în sesizare și capturi de ecran cu conversațiile puse în discuție.

20. Prin adresa nr. **3407/10.05.2021**, petenta a formulat punct de vedere prin care a relatat că în luna iulie 2020 a fost dat în funcțiune pavilionul renovat al Secției de Psihiatrie. Deși cei care au realizat proiectul cunoșteau că pe această secție își desfășura activitatea o persoană cu un handicap locomotor, dr. R.D., nu au adaptat în niciun fel secția pentru nevoile sale.

21. Mai mult de atât, petenta susține că, în luna octombrie, conducerea secției a stabilit verbal ca niciunul dintre angajați să nu îl ajute pe domnul doctor la intrarea/ieșirea de pe secție. Petenta nu s-a putut conforma și i-a acordat ajutor domnului doctor și apreciază că acesta este un alt motiv pentru comportamentul abuziv al conducerii.

22. Petenta a solicitat prin scrisoare recomandată, în data de 01.03.2021, intervenția conducerii spitalului, pentru clarificarea situației în care se afla și a primit răspunsul cu nr. 4467/04 martie 2021, pe care îl citează în punctul de vedere.

23. Petenta informează că, imediat după ce s-a internat în spital, a fost demarat, de către managerul spitalului, un audit intern în Secția de Psihiatrie, fiind verificate Foile de Observație clinică. Comisia de audit a reținut în sarcina petentei ca vină, faptul că a refuzat să prezinte registrul personal de evidență a consultațiilor și intervențiilor efectuate, în contextul în care se afla în incapacitate de muncă.

24. Petenta a anexat și o înregistrare din data de 26.02.2021, dintre aceasta și domnul dr. =, pe care o consideră relevantă pentru a dovedi că dl. doctor nu avea ca obiectiv clarificarea modului în care a fost întocmită statistica referitoare la activitatea ei. Această discuție ar mai evidenția și faptul că petenta trebuia să își justifice activitatea în cadrul Secției de Psihiatrie, în contextul în care nu are acces la bolnavii de pe secție.

25. Totodată, petenta susține că dorința șefului de secție de a-i modifica programul de lucru, respectiv de a-și desfășura activitatea 3 zile/săptămână în cadrul Secției de Psihiatrie și 2 zile/săptămână în cadrul celorlalte secții ale spitalului, este una nejustificată, în condițiile în care nu poate să își vadă pacienții.

26. Petenta anexează la punctul de vedere următoarele: adresa domnului dr. R.D. prin care solicita explicații cu privire la motivele pentru care nu era ajutat de colegi, scrisoarea de răspuns la sesizarea formulată în data de 01.03.2021 cu nr. 4467/04.03.2021, înregistrarea discuției cu domnul dr. din data de 26.02.2021, fișa postului psihologului clinician de la Spitalul Municipal Rădăuți.

27. Prin adresa nr. **4296/07.06.2021**, petenta a formulat concluzii scrise.

28. Referitor la punctele de vedere formulate de către părțile reclamate, petenta consideră că acestea sunt o acceptare tacită a ideii că managementul spitalului se situează dincolo de respectarea angajatului, a demnității sale și a legii și orice critică sau abordare a unei situații care nu corespunde acestei politici de personal nu trebuie cercetată în adâncime, ci trebuie sancționat cel care o formulează.

29. Petenta consideră că există pericolul de a se ajunge la o neglijare a fondului problemei, în detrimentul formei, și prin aceasta, la inversarea rolurilor, din victimă să devină acționată, fără ca cineva să cerceteze măcar susținerile privind victimizarea.

30. Petenta pune în vedere C.N.C.D., faptul că, după ce au fost solicitate puncte de vedere reclamațiilor, domnul dr. a solicitat 4 evaluări psihologice de la pacienții al căror medic curant este.

31. Referitor la punctul de vedere al reclamatei, petenta susține că aceasta a dezinforma Consiliul în ceea ce privește situația cu condica de prezență.

32. Petenta depune la dosar și punctul de vedere al doamnei, fostă asistentă șef a Secției de Psihiatrie, persoană care consideră că a avut parte de un tratament asemănător, care a cunoscut cel mai bine atmosfera de la Spitalul Municipal Rădăuți și din cadrul Secției de Psihiatrie, precum și adresele cu nr. 17674/25.11.2019 și nr. 17675/27.11.2019 prin care personalul Secției de Psihiatrie reclama în anul 2019 și alte abuzuri ce aveau loc pe această secție.

Susținerile părților reclamate

Susținerile doamnei dr.

33. A treia parte reclamată a formulat adresa nr. **3408/10.05.2021**, prin care a comunicat punctul său de vedere.

34. În fapt, reclamata susține că nu a formulat niciodată o notificare adresată petentei prin care să își exprime dorința/recomandarea ca psihologul clinician să nu intre în contact, să nu consulte, să nu întocmească studii, statistici sau foi de observație pacienților al căror medic curant este sau a fost.

35. Conform reclamatei, una dintre sarcinile de serviciu ale psihologului clinician este de a consulta și a acorda sprijin tuturor pacienților internați în Secția de Psihiatrie din momentul internării până la momentul externării, urmând ca rezultatele și recomandările să fie scrise de către respectivul/respectiva în Fișa de observații a pacientului. Psihologul nu are nevoie de solicitarea sau aprobarea de consult pentru oricare pacient internat în Secția de Psihiatrie, aceste solicitări speciale fiind necesare pentru consultul pacienților internați în alte specialități ale Spitalului Municipal Rădăuți, toate acestea fiind consemnate în fișa postului, anexă la CIM, pentru orice persoană angajată pe postul de psiholog clinician la Spitalul Municipal Rădăuți.

36. Astfel, reclamata consideră că nu ar fi putut să discrimineze petenta, având în vedere că nu erau necesare aceste acorduri sau solicitări, consultul tuturor pacienților fiind o atribuție de serviciu pentru titularul postului și nu o opțiune sau o derogare specială de la fișa postului.

37. În ceea ce privește mutarea condicii de prezență din incinta Secției de Psihiatrie într-un alt loc, în apropierea punctului de triaj epidemiologic, această măsură a fost instituită ca urmare a implementării măsurilor de luptă împotriva pandemiei cu virusul SARS-COV 2 și a creării de circuite speciale care să nu mai permită accesul în

interiorul secției, fără un triaj epidemiologic, a niciunei categorii de persoane, fie ele angajate ale secției, ale altor secții din cadrul spitalului, al pacienților sau aparținătorilor. Din acest motiv, și anume că petenta consideră această mutare drept un act de discriminare, reclamata susține că se simte calomniată și agresată psihic de către petentă.

38. Referitor la relația de colaborare dintre petentă și domnul dr. R.D., reclamata susține că simpatia sau antipatia, personală sau profesională, nu reprezintă un criteriu de evaluare a pregătirii profesionale sau al activității desfășurate.

39. În ceea ce privește afirmațiile petentei referitoare la social-media, reclamata nu dorește să declare nimic, deoarece nu deține un cont de socializare pe aceste platforme.

40. Partea reclamată consideră că petenta aduce acuzații care nu sunt susținute decât de percepția dumneai și interpretări subiective ale diferitelor contexte, fără să prezinte probe.

41. Prin adresa nr. **4222/03.06.2021**, reclamata, doamna dr., a formulat concluzii scrise prin care și-a menținut punctul de vedere deus anterior.

Sușținerile domnului dr. 42. Cel de-al doilea reclamat a formulat punctul de vedere cu nr. **3410/10.05.2021**.

43. Reclamatul susține că fișa postului semnată de către petentă relevă faptul că dumneai este angajata Secției de Psihiatrie, având principalele atribuții și sarcini de serviciu în cadrul secției, iar sfera de relații ierarhice stipulate în fișa postului exprimă în mod clar că este direct subordonată șefului se secție. De asemenea, petenta are sarcini și responsabilități specifice postului pe care îl ocupă și pentru celelalte secții ale Spitalului Municipal Rădăuți.

44. În cursul lunii ianuarie 2021, conform reclamatului, DSP Suceava a solicitat Spitalului Municipal Rădăuți desemnarea unui psiholog care să asigure asistență psihologică pentru bolnavii din secțiile COVID; petenta a fost însărcinată, prin decizie managerială, să ducă la bună îndeplinire noile cerințe emise de DSP Suceava.

45. Reclamatul menționează că, până la momentul formulării punctului de vedere nu i-au fost aduse la cunoștință plângeri din partea pacienților doamnei dr. cum că li s-a interzis să meargă la psiholog.

46. Totodată, reclamatul relatează că, în cursul lunii februarie 2021, a avut de efectuat un studiu pentru ANMCS ce viza populațiile de pacienți cu depresie și schizofrenie tratate în Secția de Psihiatrie Rădăuți, în anul 2020. Partea de statistică medicală a efectuat-o reclamatul singur, fără sprijinul statisticianului medical. Reclamatul i-a solicitat petentei să îi emită un bilanț simplu pentru populațiile studiate. La momentul respectiv, petenta nu i-ar fi solicitat ajutorul statisticianului și, de drept, reclamatul consideră că nu ar fi putut să o ajute foarte mult, dat fiind că ar fi trebuit să opereze cu documentație cu care nu avea manevrabilitate.

47. După ce petenta i-a oferit rezultatele și i-a analizat studiul, reclamatul susține că a fost surprins de numărul imens de examinări psihologice și psihoterapii aplicate pacienților din anul 2020 (număr imposibil de atins dat fiind că în anul 2020 a fost un an pandemic și în care adresabilitatea pacienților pentru internare a scăzut dramatic).

48. Ulterior, partea reclamată afirmă că a convocat-o de urgență pe petentă să se

prezinte în secție cu registrul dumneaei de evidență, iar asistentei șefe i-a solicitat să aducă toate foile de observație pentru a vedea dacă este o eroare la mijloc sau un fals în acte.

49. Concluzionând că este vorba despre un fals în acte, reclamatul a anunțat conducerea Spitalului Municipal Rădăuți despre situația constatată, în vederea realizării unui control intern, solicitându-i și petentei să explice, în scris, motivul neconformităților produse de domnia sa, dar la scurt timp a intrat în concediu medical și nu a mai oferit un răspuns.

50. Reclamatul declară că activitățile din mediul online ale petentei cât și cele din afara câmpului muncii nu îl privesc.

51. Reclamatul atașează în copie fișa postului petentei.

52. Prin adresa nr. **4221/03.06.2021**, reclamatul, domnul dr., a formulat concluzii scrise prin care a menționat următoarele:

- După ce au fost descoperite neconformitățile, conducerea spitalului a demarat un audit intern care viza verificarea activității tuturor angajaților prin efectuarea unui control în ceea ce privește documentele Secției Psihiatrie, control în urma căruia s-a certificat faptul că petenta ar fi efectuat un număr mult mai mic de examinări psihologice comparativ cu cele declarate de dumneaei;
- Faptul că petenta s-a internat la scurt timp după ce reclamatul i-a solicitat să îi ofere o explicație cu privire la neconformitățile găsite, nu putea fi prevăzut de nimeni;
- Programul de lucru al petentei implica naveta zilnică a aprox. 4 km de la Spitalul Vechi la Spitalul Nou. Pentru a-i ușura munca petentei, reclamatul susține că a propus modificarea programului dumneaei în sensul că trei zile pe săptămână să își desfășoare activitatea la Spitalul Vechi și două zile la Spitalul Nou;
- Nici el și nici doamna dr. nu i-au interzis petentei accesul la pacienții internați în Secția de Psihiatrie și nici nu i-au împiedicat domniei sale posibilitatea de a-și desfășura activitatea de psiholog;
- În urma controlului realizat de ITM, nu au fost raportate neregularități în ceea ce privește respectarea drepturilor angajaților Secției de Psihiatrie;
- Din punctul de vedere transmis de petentă, reiese că ședința pe care a purtat-o cu dumneaei și asistenta șefă a fost înregistrată și depusă la dosar. Astfel, reclamatul dorește să clarifice faptul că, în opinia sa, nu reiese din această discuție vreo notă discriminatorie privind ținuta petentei, orientarea politică sau sexuală. Pe de altă parte, reclamatul afirmă că înregistrarea s-a produs fără acordul lui, astfel încât își permite să ridice întrebări privind legalitatea acestui lucru.

53. Reclamații au completat concluziile scrise prin adresa nr. **4518/14.06.2021** și au menționat că sunt în totalitate de acord și subscriu punctului de vedere formulat de celălalt.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadru legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

54. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

- **art. 16:** „(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”
- **Art. 41** Munca și protecția socială a muncii: ”(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.
(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege. (...)”.

2. O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:

- **art. 2 alin. (1):** „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”
- **Art. 2 alin. (3):** ”Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare”.
- **Art. 2 alin. (5):** ”Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”
- **Art. (5¹):** ”Constituie hărțuire morală la locul de muncă și se sancționează disciplinar, contravențional sau penal, după caz, orice comportament exercitat cu privire la un angajat de către un alt angajat care este superiorul său ierarhic, de către un subaltern și/sau de către un angajat comparabil din punct de vedere ierarhic, în legătură cu raporturile de muncă, care să aibă drept scop sau efect o deteriorare a condițiilor de muncă prin lezarea drepturilor sau demnității angajatului, prin afectarea sănătății sale fizice sau mentale ori prin compromiterea viitorului

profesional al acestuia, comportament manifestat în oricare dintre următoarele forme:

- a) conduită ostilă sau nedorită;
- b) comentarii verbale;
- c) acțiuni sau gesturi.”

- **Art. (5²):** *”Constituie hărțuire morală la locul de muncă orice comportament care, prin caracterul său sistematic, poate aduce atingere demnității, integrității fizice ori mentale a unui angajat sau grup de angajați, punând în pericol munca lor sau degradând climatul de lucru. În înțelesul prezentei legi, stresul și epuizarea fizică intră sub incidența hărțuirii morale la locul de muncă.”*
- **Art. (5³):** *„Fiecare angajat are dreptul la un loc de muncă lipsit de acte de hărțuire morală. Niciun angajat nu va fi sancționat, concediat sau discriminat, direct sau indirect, inclusiv cu privire la salarizare, formare profesională, promovare sau prelungirea raporturilor de muncă, din cauză că a fost supus sau că a refuzat să fie supus hărțuirii morale la locul de muncă.”*
- **Art. (5⁴):** *„Angajații care săvârșesc acte sau fapte de hărțuire morală la locul de muncă răspund disciplinar, în condițiile legii și ale regulamentului intern al angajatorului. Răspunderea disciplinară nu înlătură răspunderea contravențională sau penală a angajatului pentru faptele respective.”*
- **Art. (5⁵):** *„Angajatorul are obligația de a lua orice măsuri necesare în scopul prevenirii și combaterii actelor de hărțuire morală la locul de muncă, inclusiv prin prevederea în regulamentul intern al unității de sancțiuni disciplinare pentru angajații care săvârșesc acte sau fapte de hărțuire morală la locul de muncă.”*
- **Art. (5⁶):** *„Este interzisă stabilirea de către angajator, în orice formă, de reguli sau măsuri interne care să oblige, să determine sau să îndemne angajații la săvârșirea de acte sau fapte de hărțuire morală la locul de muncă.”*
- **Art. (5⁷):** *„Angajatul, victimă a hărțuirii morale la locul de muncă, trebuie să dovedească elementele de fapt ale hărțuirii morale, sarcina probei revenind angajatorului, în condițiile legii. Intenția de a prejudicia prin acte sau fapte de hărțuire morală la locul de muncă nu trebuie dovedită.”*

3. Codul Muncii adoptat prin Legea nr. 53/2003:

- **Art. 5 Egalitatea de tratament:** *”... (6) Discriminarea prin asociere constă din orice act sau faptă de discriminare săvârșit(ă) împotriva unei persoane care, deși nu face parte dintr-o categorie de persoane identificată potrivit criteriilor prevăzute la alin. (2), este asociată sau prezumată a fi asociată cu una sau mai multe persoane aparținând unei astfel de categorii de persoane.”*

Principiile de analiză

55. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al C.N.C.D.,

Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

56. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

57. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

58. Colegiul director analizează dacă, în cazul semnalat de petentă, se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) **existența unui criteriu de discriminare** conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;
- d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

59. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt **întrunite cumulativ elementele constitutive** ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000.

60. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie **să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute** de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

61. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Aplicarea principiilor la speță

62. În fapt, petenta, angajată a Spitalului Municipal Rădăuți ca psiholog clinician, reclamă o posibilă faptă de discriminare prin asociere și hărțuire la locul de muncă, lezarea demnității prin crearea unui mediu ostil, intimidant, umilitor sau ofensator.

63. Concret, petenta își desfășoară activitatea în cadrul Secției de Psihiatrie de la Spitalul Municipal Rădăuți, în calitate de psiholog clinician, statut reglementat de Legea nr. 213/2004, având conform fișei postului (din 01.03.2013) relații ierarhice de subordonare față de Șeful secției de Psihiatrie, relații funcționale cu conducerea Spitalului, cu medicii de pe secție, din alte secții medicale sau chirurgicale, cu personalul D.S.P. Suceava sau C.A.S. Suceava, desfășurându-și programul zilnic atât la Secția de Psihiatrie (3.5 ore), cât și în Ambulatoriu (3,5 ore).

64. Prin decizia Spitalului Municipal "Sf. Doctori Cosma și Damian" Rădăuți nr. 37/27.01.2021, urmare a solicitării DSP SV nr. 579 din 08.01.2020 de desemnare a unui psiholog care să asigure asistență de specialitate pentru bolnavii din cadrul spitalului, testați pozitiv cu virusul SARS-COV-2, petenta a fost numită în acest sens.

65. Prin adresa cu nr. de înregistrare la Spitalul Municipal Rădăuți 1994/05.02.2021, cel de-al doilea reclamat, șef al Secției de Psihiatrie, i-a solicitat petentei o statistică referitoare la bolnavii internați pe secția de psihiatrie și de pe celelalte secții ale spitalului.

66. De asemenea, având în vedere susținerile celui de-al doilea reclamat, Colegiul director reține că, în cursul lunii februarie 2021, a realizat un studiu pentru ANMCS ce viza populațiile de pacienți cu depresie și schizofrenie tratate în Secția de Psihiatrie Rădăuți, în anul 2020.

67. În aprecierea petentei, aceasta consideră că a fost implicată într-un conflict generat de întocmirea unor situații statistice, conflict generat de faptul că ar fi fost una dintre colaboratoarele respectivului angajat, de modul în care a colaborat profesional cu dr. R.D., fostul șef de secție (decedat), fiind tratată injust de anumiți medici din Secția de Psihiatrie, inclusiv de cel de-al doilea reclamat, Șef al Secției.

68. Petenta face trimitere la o speță soluționată de C.N.C.D. prin hotărârea nr. 494/10.06.2020 în care Spitalul Municipal Rădăuți a fost sancționat cu "avertisment contravențional", pentru încălcarea prevederilor art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 7 lit. a) din O.G. 137/2000, întrucât domnul R.D. (petentul din respectiva cauză) care era șeful Secției de Psihiatrie ar fi sesizat practicile ilegale din instituție.

69. În acest context, Colegiul reține că solicitările petentei vizează modul în care conducerea Spitalului s-a raportat la persoana sa, prin raportare la tratamentul injust la care a fost supus dr. R.D., persoană cu handicap locomotor, ale cărei nevoi speciale nu au fost acoperite la locul de muncă, întrucât nu s-ar fi realizat o adaptare conform dizabilității de care suferea. Concret, petenta precizează că nu s-a conformat conduitei impuse de conducere și i-ar fi acordat sprijin colegului R.D. aspect pe care-l apreciază că ar fi stat la baza comportamentului abuziv din partea conducerii.

70. Colegiul ia act de susținerile petentei în ceea ce privește aspectele semnalate drept acte de hărțuire, respectiv:

- scoaterea din grupul de whatsapp al spitalului;
- diferite solicitări venite din partea managerului fără a fi consultată;
- desfășurarea activităților la locul de muncă impropriu (fără echipament), izolare;

- colaborare defectuoasă cu cea de-a treia parte reclamată, medic psihiatru în cadrul Secției de Psihiatrie a Spitalului Municipal Rădăuți;
- volum mare de lucru în contextul unor solicitări din partea șefului ierarhic (cel de-al doilea reclamat), explicații cu privire la activitatea desfășurată de petentă în anul 2020;
- solicitarea venită din partea directorului medical al spitalului M.A. în data de 02.02.2021 de prezentare a registrului de consultații al psihologului, solicitare asupra căreia persoana a revenit în data de 04.03.2021, cu amenințarea efectuării unei cercetări disciplinare;
- jigniri în mediul online, prin comentarii care ar face referire la aspectul său fizic, la activitatea profesională și, mai ales, la asocierea cu domnul dr. R.D. în ceea ce privește comiterea unor acțiuni ilegale, comentarii venite de la anumite conturi în spatele cărora s-ar afla, în opinia petentei, colegii săi din Secția de Psihiatrie.
- modificarea programului de lucru prin decizia șefului de secție (cel de-al treilea reclamat), de a-și desfășura activitatea 3 zile/săptămână în cadrul Secției de Psihiatrie și 2 zile/săptămână în cadrul celorlalte secții ale spitalului, decizie nejustificată în opinia petentei.
- Desfășurarea unui audit intern în Secția de Psihiatrie, cu verificarea Foilor de Observație clinică, concluzia Comisiei de audit, pe care petenta o considerată injustă întrucât s-ar fi reținut în sarcina sa ca vină faptul că a refuzat să prezinte registrul personal de evidență a consultațiilor și intervențiilor efectuate, în contextul în care se afla în incapacitate de muncă în perioada respectivă (conform concediilor medicale prezentate angajatorului).

71. Colegiul ia act de apărările reclamațiilor și reține, raportat la posibilul tratament de hărțuire invocat de petentă, că solicitările din partea șefului ierarhic au vizat atribuții și sarcini de serviciu în cadrul secției, corespunzător sferei de relații ierarhice conform fișei postului ocupat de petentă, de psiholog în cadrul Secției de Psihiatrie din Spitalul Municipal Rădăuți.

72. Colegiul mai reține că solicitările care au presupus realizarea de baze statistice cu privire la activitatea desfășurată de către petentă nu se pot încadra în sfera noțiunii de hărțuire și nu pot fi catalogate drept acte ale unui tratament injust, în mod similar nici măsurile luate în cadrul Spitalului pe perioada infectării COVID-19, cu atât mai mult cu cât au presupus solicitări din partea altor instituții, cum ar fi Avocatul Poporului sau cerințe emise de DSP Suceava.

73. De asemenea, raportat la modificarea programului de lucru în cazul petentei, astfel cum rezultă chiar din materialul probatoriu audio depus de petentă atașat la notele scrise înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 3407/10.05.2021, Colegiul director apreciază că această modificare, care i-a fost adusă la cunoștința petentei în cadrul discuției cu cel de-al doilea reclamat în data de 26.02.2021, a survenit tocmai în vederea ușurării desfășurării activității acesteia, cu atât mai mult cu cât implica o navetă zilnică între Spitalul Vechi și Spitalul Nou.

74. Astfel, propunerea de modificare a programului petentei în sensul ca trei zile pe săptămână să își desfășoare activitatea la Spitalul Vechi și două zile la Spitalul Nou, poate reprezenta o mediere a unei situații dificile în care se regăsea petenta și nu o îngreunare a activității desfășurate.

75. În ceea ce privește aspectele care au presupus solicitarea venită din partea șefului ierarhic referitor la activitatea petentei, examinările psihologice și psihoterapii aplicate pacienților în anul 2020 și realizarea auditului intern la solicitarea acestuia, Colegiul reține că nu s-a probat drept act de hărțuire demersul celui de-al doilea reclamat în calitate de șef ierarhic de a fi anunțat conducerea Spitalului Municipal Rădăuți despre situația constatată în urma consultării informațiilor prezentate de către petentă, posibile neconformități evidențiate.

76. În drept, Colegiul director analizează aspectele sesizate și încadrate de petentă drept hărțuire și discriminare prin asociere, raportându-se la legislația națională și internațională.

77. Astfel, discriminarea prin asociere este prevăzută în Codul Muncii, la art. 5 alin. 6 și constă din orice act discriminare săvârșit împotriva unei persoane care, deși nu face parte dintr-o categorie de persoane identificată potrivit criteriilor prevăzute la alin. (2) drept criterii protejate, este asociată sau prezumată a fi asociată cu una sau mai multe persoane aparținând unei astfel de categorii de persoane.

78. Colegiul reține în analiza prezentei cauze că este necesar să fie analizat criteriul care ar sta la baza tratamentului mai puțin favorabil cu identificarea dovezilor care ar conduce la concluzia că acel criteriu protejat cauzează respectivul tratament, în mod direct sau indirect.

79. Concret, având în vedere actele de procedură realizate în soluționarea prezentei cauze, precum și a documentelor depuse la dosar, Colegiul se raportează la aspectele sesizate drept capete de cerere și materialul probatoriu depus urmare a realizării procedurii de citare prin adresele nr. 2176/08.04.2021, respectiv 2716/08.04.2021, precum și ultimele apărări formulate prin concluzii scrise, probele atașate concluziilor scrise nefiind luate în considerare, din moment ce nu au fost administrate conform procedurii de soluționare, până la primul termen în cauză.

80. În speța de față, discriminarea invocată de petentă, prin raportare la colegul său, dr. R.D., petentul din cauza soluționată de Colegiul director al C.N.C.D. prin hotărârea nr. 494/10.06.2020, poate fi analizată prin luarea în considerare a prevederilor O.G. nr. 137/2000, criteriul invocat fiind interpretat într-o manieră abstractă, dar care să fie în legătură indisolubilă cu tratamentul advers reclamat de petentă.

81. Directiva 2000/78 a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă stipulează la articolul 1 și articolul 2 alineatele (1) și (2) litera (a) interzicerea discriminării directe, însă aspectele reglementate trebuie interpretate în sensul că discriminarea directă pe care o prevăd nu este limitată la persoanele care se încadrează într-o categorie conform criteriului protejat (persoanele care au ele însele un handicap). În cazul în care un angajator tratează un angajat care nu are el însuși un handicap într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratat într-o situație asemănătoare un alt angajat și este dovedit că tratamentul defavorabil a cărui victimă este acest angajat se întemeiază pe handicapul copilului său, căruia angajatul îi acordă cea mai mare parte a îngrijirilor de care acesta are nevoie, un astfel de tratament este contrar interzicerii discriminării directe prevăzute la articolul 2 alineatul (2) litera (a) menționat.

82. Astfel, Directiva 2000/78 și, în special, articolul 1 și articolul 2 alineatele (1) și (3) trebuie interpretate în sensul că interzicerea hărțurii pe care o prevăd nu este limitată la persoanele care au ele însele un handicap. Concret, în situația în care este dovedit că există o legătură între comportamentul indezirabil care constituie hărțuire a cărui victimă este un angajat care nu are el însuși un handicap și handicapul copilului său, căruia angajatul îi acordă cea mai mare parte a îngrijirilor de care acesta are nevoie, un astfel de comportament este contrar interzicerii hărțurii prevăzute la articolul 2 alineatul (3) menționat.

83. Analizând speța de față prin raportare la susținerile petentei și apărarea părților reclamate, Colegiul director constată că nu poate fi reținută faptă de hărțuire la locul de muncă în cazul petentei, aspectele invocate de aceasta neputând fi probate ca având legătură cu modul în care aceasta a colaborat profesional cu dr. R.D. sau cu susținerea pe care i-a acordat-o acestei persoane, care a fost șef al Secției de Psihiatrie în cadrul Spitalului Municipal Rădăuți până în anul 2019 și care a formulat plângere la C.N.C.D., cauză soluționată prin hotărârea nr. 494/10.06.2020, cu constatarea faptei de discriminare în cazul său și sancționarea Spitalului Municipal Rădăuți cu "avertisment contravențional", pentru încălcarea prevederilor art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 7 lit. a) din O.G. 137/2000.

84. Existența unui criteriu de discriminare, așa cum este prevăzut de dispozițiile legale în vigoare în materia nediscriminării, reprezintă o **condiție esențială** atunci când se pune problema săvârșirii unei fapte de discriminare susceptibilă de a fi sancționată potrivit normelor legale.

85. Din analiza obiectului petiției raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare și a probatoriului depus în conformitate cu procedura internă de soluționare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc, neexistând un criteriu de discriminare probat conform reglementărilor legale și deci nefiind încălcat principiul egalității sau cel al nediscriminării.

86. Prin urmare, Colegiul director decide că, în cazul semnalat de petentă, nu se poate reține săvârșirea unei fapte de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (lipsă criteriu);
- 2.** O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: -

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, **potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

ADRIAN DIACONU NICOLAE – Membru

BABUȘ RADU – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Red.: C.J., C.M.I. și A.D.

Data redactării: 13.03.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, **potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.